

A kiadvány összeállításában részt vettek a TÁMOP 1.1.2 menedzsment tagjai.

Szerkesztette:

Varga Ildikó TÁMOP 1.1.2 projektvezető

Felelős kiadó:

Dr. Babati Szabolcs Főosztályvezető

Zala Megyei Kormányhivatal

Zalaegerszeg 2015. október

Nyomda:

Göcsej Nyomda Kft.

Zala Megyei Kormányhivatal kiadványa

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	
2. Röviden a 2. Nemzetfejlesztési programról és a TÁMOP kapcsolódási pontjáról	
2.1. A TÁMOP 1.1.2. program alapvető célja, célkitűzései	
3. A TÁMOP 1.1.2 Európai Unió projekt jelentősége	
3.1. A TÁMOP 1.1.2 program országos jellemzői, a megvalósításban résztvevők bemutatása	
3.2. Zala megyei részprojekt megvalósításának főbb jellemzői	
3.3. A tartós munkanélküliség pszichológiai hatásai	
4. TÁMOP 1.1.2 program alanyai célcsoporti bontás, foglalkoztatási helyzet és mobilitás függvényében Zala megyében	
4.1. A projekt indulásakor meghatározott 6 célcsoport	
4.1.1. Alacsony iskolai végzettségűek	
4.1.2. 25 év alatti fiatalok, pályakezdők	
4.1.3. 50 év feletti	
4.1.4. GYES-ről, GYED-ről, ápolási díjról visszatérők	
4.1.5. Bérpótló juttatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak	
4.1.6. Tartós munkanélküliek	
4.2. Célcsoportokhoz rendelt hátrányok, prioritások jellemzői a programba vont személyekre vonatkozóan.....	
4.3. Roma nemzetiséghez tartozók jellemzői Zala megyében	
5. A TÁMOP 1.1.2 programba vontak demográfiai jellemzői	

6. A TÁMOP 1.1.2 programban résztvevők által igénybe vett szolgáltatások	
6.2. Mentori szolgáltatás	
6.3. Humánszolgáltatás	
7. TÁMOP 1.1.2 program keretén nyújtott támogatások	
7.2. Képzés, mint támogatási elem.....	
7.3. Bértámogatás.....	
7.4. Bérköltség	
7.5. Vállalkozóvá válás	
7.6. Egyéb támogatási formák	
8. TÁMOP 1.1.2 program eredményeinek bemutatása Zala megyében	
9. Rezümé	
10. TÁMOP 1.1.2 programban résztvevők életútjai	

„A jövő azoké, akik látják a lehetőségeket, mielőtt azok nyilvánvalóvá válnak.”

John Sculley

1. Bevezetés

A fenti idézetet globálisan nézve hazánkat az Európai Unióhoz a magasabb életszínvonal, az életminőség, a béke, a biztonság és a gazdasági stabilitás vezérelte.

Az egyénre levetítve az idézet azt is jelenti, hogy napjainkban azok tudnak igazán érvényesülni, akik mernek váltani, folyamatosan tesznek azért, hogy életminőségük javuljon. A foglalkoztatottságra vonatkozóan az „élethosszig tartó tanulás” a különböző készségek fejlesztését is jelenti, melynek egyik előfeltétele a reális önismeret.

Magyarország 2004. május 1-től csatlakozott az Európai Unióhoz, ezáltal különböző támogatási források – mezőgazdasági, strukturális és kohéziós - igénybe vételére vált jogosulttá. A támogatások kiemelkedő előnye, hogy viszonylag széles réteg - egyéni vállalkozók, cégek, civil szervezetek, állami szervek – számára elérhető különböző fejlesztési lehetőségek megvalósítása érdekében, az előírt bemeneti követelmények teljesítése esetén. Mind a támogatások, mind a projektek lebonyolítása során szigorúan meg kell felelni az előírt uniós jogszabályoknak, uniós elvárásoknak.

2. Röviden a II. Nemzetfejlesztési programról és a TÁMOP kapcsolódási pontjáról

A II. Nemzetfejlesztési Terv Magyarország 2007-2013 közötti felzárkózását célozta meg, mely Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) néven terjedt el a köztudatban.

A terv két átfogó cél köré épül fel:

- 1) foglalkoztatás bővítése
- 2) tartós növekedés elősegítése.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv 15 operatív programot tartalmaz, melynek egyik eleme a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP). Az operatív programok azonos szerkezetűek, mindegyikben megtalálhatók a specifikus célok és a program eredményességét mérő indikátorok.

A TÁMOP elsősorban a munkaerő-piaci kereslet és kínálat összhangjának javítását kívánja megvalósítani a képzés, foglalkoztatáspolitikai, oktatási, szociális szolgáltatások és az egészségmegőrzés javítását biztosító alternatívák koordinálásával.

2.1.A TÁMOP 1.1.2. program alapvető célja, célkitűzései

A program célja a hátrányos helyzetű álláskereső ügyfelek foglalkoztatottságának növelése, esélyegyenlőségük biztosítása - nemek, romák és fogyatékkal élő személyek tekintetében -, mely magában foglalja a hátrányos helyzetű személyek megkülönböztetési tilalmát is.

A program különös figyelmet szentelt arra, hogy a gazdasági életben bekövetkező változásokhoz – például a mezőgazdasági foglalkoztatásban dolgozók csökkenéséhez, a szolgáltatási szektorban dolgozók emelkedéséhez - rugalmasan tudjon alkalmazkodni. Ehhez többek közt különböző átképzésekkel, illetve foglalkoztatási támogatások nyújtásával tudott hozzájárulni. A TÁMOP 1.1.2. alapvetően a hátrányos helyzetű álláskeresőket kívánta ösztönözni az álláskeresésben, és hozzásegíteni őket a végső célhoz, vagyis a tartós elhelyezkedéshez.

Specifikus célkitűzések:

- foglalkoztatási szolgálat fejlesztése
- képzéshez való hozzáférés biztosítása
- halmozottan hátrányos helyzetű romák esélyegyenlőségének megteremtése

3. A TÁMOP 1.1.2 Európai Unió projekt jelentősége

A TÁMOP 1.1.2-11/1-2012-0001 kódszámú európai uniós projekt a hátrányos helyzetű munkanélküliek, inaktív személyek foglalkoztathatóságának javítását szolgálta. A célcsoportok kialakításakor a hátrányos helyzetű személyek kerültek kiválasztásra. A projekt az álláskeresési idő lerövidülését célozta meg, egyúttal új ismeretek, munkagyakorlat megszerzése révén a tartós elhelyezkedésre is irányult. A program elsősorban a nehezebben kezelhető problémákra fókuszált, több

személyre szabott szolgáltatás biztosításával. Kiemelt szerepet kaptak a pályamódosítást elősegítő képzések, melyek nagyrészt tartós elhelyezkedést garantáltak az ügyfelek számára, vagy legalábbis egy újabb alternatívát biztosítottak a foglalkoztatás elérése érdekében. A tanfolyamok adott térség munkáltatói igényeit figyelembe véve kerültek meghatározásra. A képzéseken nemcsak szakmai alapok, hanem személyes kompetenciák megszerzésére is lehetőség volt. A program elsősorban az önálló elhelyezkedésre fókuszált, továbbá a munkahely tartós megtartásához szükséges készségeket tette elérhetővé és alkalmazhatóvá az álláskereső számára.

3.1. A TÁMOP 1.1.2 program országos jellemzői, a megvalósításban résztvevők bemutatása

A TÁMOP 1.1.2 program európai uniós támogatással valósult meg, az Európai Szociális Alap biztosította a forrást a projekt kivitelezéséhez. A projekt megvalósításának kezdő időpontja: 2011. május 1.

A program 2015. július 31-ig országosan 153. 268 fő hátrányos helyzetű álláskeresőnek nyújtott valamilyen alternatívát összesen 111.390.462.340,- Ft forrásból.

Országos szinten a következő **indikátorszámok** kerültek meghatározásra:

- képzésbe vontak aránya 57 %,
- programot sikeresen befejezettek aránya 80%,
- 180 napos továbbfoglalkoztatásnál 32%, míg
- roma ügyfelek bevonására 15% előírás történt.

1. ábra Szerződő felek hierarchikus ábrázolása

A TÁMOP 1.1.2-es projektet több kedvezményezett valósította meg, a támogató, közreműködő, főkedvezményezett közötti viszonyokat a támogatási szerződés határozta meg. **A támogató az Európai Unió és a Magyar Állam volt.** A szerződő felek 2012. július 16-án kötötték meg a Támogatási Szerződést. A szerződést egyrészt a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, mint **közreműködő szervezet** képviselőjében eljáró ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., (2014. április 15-től feladatait jogutódként az Emberi Erőforrások Minisztériuma látta el). **Főkedvezményezett** a Nemzetgazdasági Minisztérium, **kedvezményezett** pozícióban pedig 18 Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjai (2015. április 1-től Megyei Kormányhivatalok) voltak. Budapest és Pest megye nem konvergencia régió, ezért külön valósította meg a programot a TÁMOP 1.1.4. „A hátrányos helyzetűek

foglalkoztatásáért a Közép-magyarországi Régióban” elnevezésű projekt keretén belül.

A projekt végleges fizikai befejezésének ideje: 2015. október 31.

3.2. Zala megyei részprojekt megvalósításának főbb jellemzői

Az európai uniós projekt Támogatási Szerződése 2012. 06.16-án lépett hatályba, Zala megyének 2.542.000.000 Ft megítélt támogatási összeggel. A Támogatási Szerződés több alkalommal is módosításra került, az 1. számú módosítása során - 2013. április 25-én - a támogatási összegek megemelésre kerültek, a projekt országos összege a korábbi 86 milliárd Ft-ról 106 milliárd Ft-ra emelkedett. Zala megyének megítélt támogatási összeg 3.030.000.000 Ft-ra változott. A bevontak számának növelését a megemelkedett támogatási összeg tette lehetővé. 2014. június 16-án a bevonni tervezett létszám 18%-os emelésével az indikátorokban feltüntetett célértékek is megemelésre kerültek.

A Zala Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja 2014. szeptember 3-án a rendelkezésre álló támogatási keretből 100 millió Ft keretösszeget felajánlott a Békés megyei részprojektnek. A felajánlás miatt a Zala megyei részprojekt támogatási szerződésben rögzített kerete 3.030.000.000 Ft-ról 2.930.000.000 Ft-ra csökkent (2. számú Támogatási Szerződés módosítás).

A 3. számú Támogatási Szerződés módosítás a projekt országos költségvetését, illetve a megvalósítási időszak kitolódását eredményezte, a korábbi 2015. április 30-ai zárás helyett a program végrehajtására 2015. október 31-ig lett lehetőség. Zala megyében a korábban bevont 3.767 fő programrésztvevőhöz további, minimum 371 fő álláskereső ügyfél bevonására volt lehetőség, a megye kerete 3.010.000.000 Ft-ra nőtt.

A Nemzetgazdasági Minisztérium 2015. májusban megvalósuló mérés alapján a kiemelkedően jól teljesítendő megyék, köztük Zala megye is, plusz keretet kaptak. Tehát 72.087.138 Ft-tal emelkedett Zala megye pénzügyi forrása, mely a program végére 3.082.087.138 Ft-ra változott.

3.3. A tartós munkanélküliség pszichológiai hatásai

A munkahely elvesztése, a rendszeres jövedelem hiánya miatt egyes rétegek elszegényedésének, marginalizálódásának lehetünk szemtanúi. A jelenség társadalmi szinten is veszélyezteti a szociális ellátórendszer finanszírozását, másrészt kriminalizálódáshoz is vezethet hosszú távon. A tartós munkanélküliség az egyéni kapcsolatok leépítésén kívül személyiségromboló hatással is bír, az egyének elveszítik reális önértékelésüket. A szükségletek leépülésével egyre nehezebb visszakerülni a munka világába is. A kirekesztődés egyre jobban érinti a hátrányos helyzetű családokat. A fenti tényezők miatt a hátrányos helyzetűek társadalmi, foglalkozási rehabilitációja kiemelt szereppel bír.

4. TÁMOP 1.1.2 program alanyai célcsoporti bontás, foglalkoztatási helyzet és mobilitás függvényében Zala megyében

Zala megyében a célcsoportok egymáshoz viszonyított aránya a gazdasági helyzet, térségi adottságok, munkaerőpiaci jellemzők alapján került meghatározásra. A következőkben a hátrányos helyzetű célcsoportok elhelyezkedési, mobilitási esélyei kerülnek kifejtésre.

4.1. A projekt indulásakor meghatározott 6 célcsoport

- Alacsony iskolai végzettségűek
- 25 év alatti fiatalok, pályakezdők
- 50 év feletti
- GYES-ről, GYED-ről, ápolási díjról visszatérők
- Bérpótló juttatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak
- Tartós munkanélküliek

4.1.1. Alacsony iskolai végzettségűek (bevontak száma: 702 fő): ebbe a célcsoportba a 8. általánossal, vagy legfeljebb 10 osztállyal, illetve 8. általánossal sem rendelkező, vagy elavult iskolai végzettséggel rendelkező ügyfelek nyertek besorolást. Náluk elsősorban valamilyen szakma szerzése volt a cél. Munkaerő-piaci hátrányuk jelentős, gyakorlatilag betanított, segédmunkás munkakörökben tudnak elhelyezkedni. Ezen

célcsoport van leginkább kiszolgáltatva a munkáltatói elvárásoknak, igényeknek, úgymint többműszakos munkarend, nehéz fizikai munka. Iskolázatlanságuk miatt többnyire alacsonyabb bért kapnak, nehezen tudnak munkahelyet változtatni, illetve gyakori, hogy kiszorulnak az elsődleges munkaerőpiacról.

4.1.2. 25 év alatti fiatalok, pályakezdők (bevontak száma: 1.095 fő): e célcsoportba tartoznak a 25 év alatti fiatal álláskeresők, illetve pályakezdők, és azon pályakezdő álláskeresők, akik a 1991. évi IV. tv. (Flt.) 58 §-a értelmében felsőfokú végzettséggel rendelkeznek és a 30. életévüket nem töltötték be. Alapvető probléma náluk a munkatapasztalat hiánya, illetve a „nem piacképes szakmával” való rendelkezés. További problémák forrása, hogy magasak az elvárásaik (bérezés, munkakörülmények, munka időbeosztást illetően). Gyorsan tanulnak meg új munkafolyamatokat, nagyfokú mobilitás is jellemzi őket. Viszonylag gyorsan váltanak munkahelyet várhatóan jobb feltételek esetén, illetve gyakori a külföldön történő elhelyezkedés is körükben.

4.1.3. 50 év feletti (bevontak száma: 929 fő): akiknek munkaerő-piaci nehézségeik életkorukból adódnak. A munkáltatók nagy része szívesebben alkalmaz fiatalabb munkaerőt, mivel ők mobilabbak, rugalmasabbak. Fontos tisztázni a munkáltatók körében, hogy a korosztály szakmai tapasztalattal, munkavégzéshez szükséges jártasságokkal rendelkezik. Ez a generáció nehezen vált, még a rossz munkakörülmények, alacsony bér, nehéz fizikai munka ellenére is kitartóak. Amennyiben elveszítik munkahelyüket viszonylag nehezen találnak munkát, ugyanis hiányoznak azon készségeik, hogy miként prezentálják magukat a munkáltatók előtt állásinterjúk vagy csoportos behívások alkalmával.

4.1.4 GYES-ről, GYED-ről, ápolási díjról visszatérők (bevontak száma: 159 fő): akiknek elhelyezkedési nehézségeik gyermekgondozás, vagy hozzátartozó ápolását követő újrakezdésből fakadnak. Munkaerő-piaci helyzetük nagyon rossz, több éves inaktív állapot után az egyéni készségek, korábbi jártasságok valamelyest leépülnek. Ugyancsak probléma forrása lehet, hogy a gyerekek betegsége miatt gyakoriak a

hiányzások, mely miatt kevésbé megbízhatóak a munkáltatók számára. Szintén nehezítő tényező, hogy több műszakos, vagy hétvégét is érintő munkarendet a gyermek felügyeletének megoldatlansága miatt nem tudnak vállalni.

4.1.5. Bérpótló juttatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak (bevontak száma: 423 fő): akik a 1993. évi III. tv. (szoc. törvény) alapján jogosultak ezen támogatási forma igénybevételére. Nagyfokú inaktivitás jellemzi őket, gyakran esnek Zombori Gyula szociálpolitikus által definiált *szegénységi csapdába*¹. Ez azt a szituációt jelenti, amikor az egyénnek választani kell, hogy kicsivel magasabb fizetésért munkába jár, vagy szükségleteit leépítve továbbra is a szociális pénzbeli és természetbeni juttatásokból tartja fent magát.

4.1.6. Tartós munkanélküliek (bevontak száma: 1.081 fő): többnyire a csoportos létszámleépítéssel érintett illetve legalább 3 hónapja regisztrált álláskereső ügyfelek tartoznak ide. A célcsoport tagjai közé sorolhatók azon álláskereső ügyfelek is, akik elavult szakmával rendelkeznek, vagyis legalább 15 éve szereztek képzést, és 5 éve nem dolgoznak szakmájukban.

A pályakezdő célcsoporton belül 2012. október 1-től 2014. december 31-ig lehetőség volt csak szolgáltatás igénybe vételére:

a.) *kizárólag munkaerő-piaci szolgáltatások igénybevételére jogosultak*, akik álláskeresőként nem nyilvántartottak és 25. életévüket nem töltötték be. Velük a szolgáltatásra vonatkozóan a program megvalósítási időszakában 46 megállapodás készült.

b.) *kizárólag preventív munkaerő-piaci szolgáltatásra jogosultak*: 25 év alatti, álláskeresési nyilvántartásban nem szereplő, akár tanulói jogviszonnyal rendelkező fiatalok is igénybe vehetik a szolgáltatást. Velük

¹ Zombori Gyula: A szociálpolitika alapfogalmai

Budapest, 1997.

egyéni szolgáltatásról szóló megállapodást sem kellett kötni, (338 fő részesült ilyen jellegű szolgáltatásban).

4.2. Célcsoportokhoz rendelt hátrányok, prioritások jellemzői a programba vont személyekre vonatkozóan

A bevonás során előforduló hátrányok a következők voltak:

- Munkatapasztalattal nem rendelkező
- Gyermeket egyedül nevelő
- Hátrányos helyzetű településen élő
- Megváltozott munkaképesség
- Roma

Munkatapasztalat hiánya a pályakezdőket 67 %-ban, a többi célcsoport tagjai között 10-10 %-os volt az arányuk.

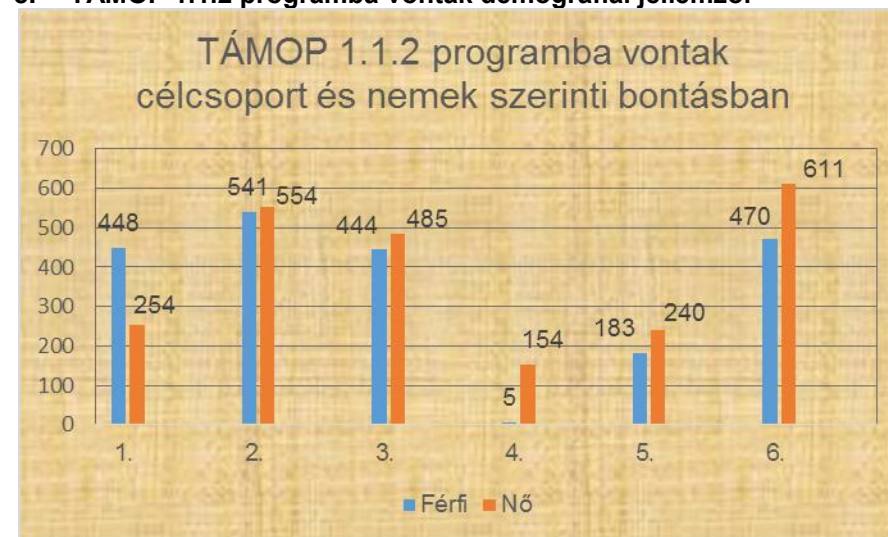
Gyermeket egyedül nevelő szülő leginkább a tartós munkanélkülieket (32%-ban), illetve a 8.-10. osztállyal rendelkező 1-es célcsoport tagjait (14%-ban) érinti. Halmozottan hátrányos helyzetűként kiemelném a 4-es célcsoport (GYES-ről, GYED-ről visszatérők) tagjai közül a csonka családban élőket, kiknek élethelyzete jelentős mértékben megnehezíti, illetve leszűkíti az elhelyezkedési esélyeiket.

Hátrányos helyzetű településen élő és megváltozott munkaképesség szempontjából a mutatók nagyon jónak mondhatók Zalában, ez az érték nem éri el a 0.2 %-ot sem.

4.3. Roma nemzetiséghez tartozók jellemzői Zala megyében

Országos szinten elvárás volt, hogy a bevontak közül a roma származású ügyfelek aránya legalább elérje a 15%-ot, a Dél-Dunántúli és az Észak-Magyarországi régiókban legalább 20%-ot. Zalában 518 fő magát roma nemzetiségűnek valló álláskereső ügyfél került bevonásra. A roma származáshoz az esetek 43%-ban társult hátráltató tényezőként a szakképzetlenség, 12%-ban a munkatapasztalat hiánya. Érdekeségként megemlíthető, hogy bérpótló juttatásban, illetve foglalkoztatást helyettesítő támogatásban csupán 14%-uk részesült a bevonás pillanatában. Ugyancsak példaértékű azon adat, hogy csupán 3%-nál fordult elő, hogy gyermeküket egyedül nevelik, tehát a család, mint alapvető érték, kultúrájukból fakadóan erős összetartozásról árulkodik.

5. TÁMOP 1.1.2 programba vontak demográfiai jellemzői

1. diagram

A programba vonást illetően érvényesültek az Európai Unió elvárásai a nemek közti esélyegyenlőség biztosításában, 53%-ban kerültek nők bevonásra, 47%-ban pedig a férfiak lettek kiválasztva. A nemek aránya a célcsoportokhoz nézve alapvetően a GYES-ről, GYED-ről, ápolási díjról visszatérők esetén tolódott el, mely jelzi a tradicionális értékek megtartását, vagyis az anyák maradnak otthon gyermekeikkel a szülést követően, illetve hozzátartozó ápolására (159 főből csupán 5 esetben töltötte be ezt a szerepkört férfi családtag).

Az adatok alapján szintén érdekességként aposztrofálható, hogy a nők aluliskolázottsága az 1-es célcsoportban jóval alacsonyabb értéket képvisel férfi társukhoz képest. A pályakezdő és az 50 év feletti

1. célcsoport: Alacsony iskolai végzettség, 2. célcsoport: Pályakezdő, 3. célcsoport: 50 év feletti, 4. célcsoport: GYES, GYED, 5. célcsoport: Foglalkoztatást helyettesítő tám., 6. célcsoport: Tartós munkanélküli

korosztálynál szignifikáns eltérés nem található. Az 5-ös, 6-os célcsoportnál azonban jelentős eltolódást láthatunk, itt már a férfiak mutatói kedvezőbbek, vagyis a nők jobban ki vannak téve a tartós munkanélküliség veszélyének.

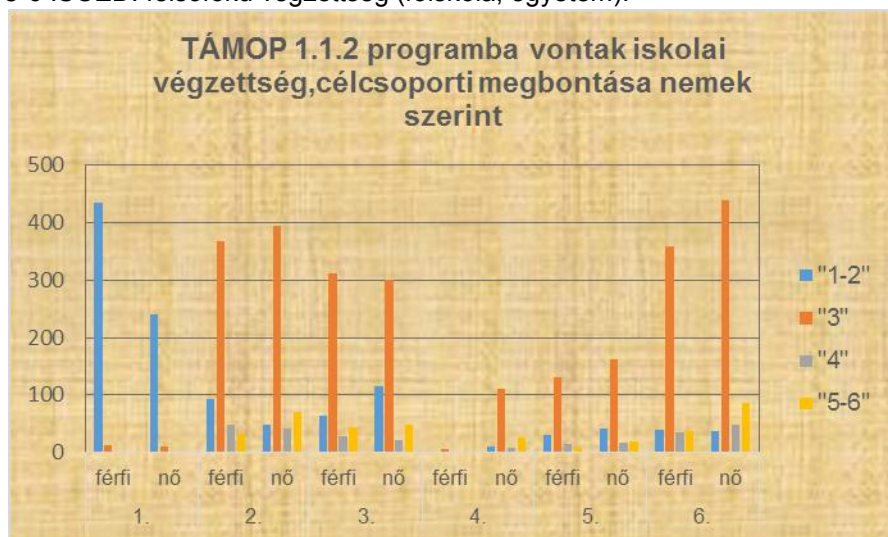
A következő ábra a TÁMOP 1.1.2 programba vontak iskolai végzettség - célcsoport szerinti megbontását mutatja nemek tekintetében. Az ISCED – az oktatás egységes nemzetközi osztályozási rendszere. Első körben az ENSZ, később az UNESCO dolgozta ki abból a célból, hogy lehetővé tegye a nemzetközi és nemzeti statisztikák összehasonlítására.

1-2 ISCED: 8.-10. osztállyal rendelkezők

3 ISCED: szakmunkás, szakközépiskolás

4 ISCED: érettségít követő felsőfokú (OKJ, technikus),

5-6 ISCED: felsőfokú végzettség (főiskola, egyetem).

2. diagram

Az ISCED 1-2-be tartozó ügyfeleknél, vagyis a 8-10 osztállyal rendelkezőknél ugyancsak megállapítható az 1-es célcsoporton belül, hogy jelentős eltolódás van a férfiak javára, vagyis 193 fővel több férfi jelenik meg az aluliskolázottak között. A pályakezdők esetén ez az aránytalanság még intenzívebben jelentkezik, a férfiak aránya majdnem

duplája a nőkhöz viszonyítva. Tehát a tankötelezettség felső korhatárának elérése után az iskola elhagyás a férfi korosztályt kétszer akkora mértékben jellemzi. Az ötven év feletti korosztály vonatkozásában a nők aluliskolázottsága 53 fővel több, mint férfi társaiké, mely tényező összefüggésbe hozható azzal, hogy ezen generáció jelentős része a tradicionális értékek mentén általános iskola után nem tanult tovább, hanem vagy a mezőgazdaságban vagy az iparban dolgozott, illetőleg rövid időn belül családot alapított és háztartásbeliként látta el a családi teendőket. Biztatónak tűnik, hogy az 5-ös, illetve 6-os célcsoportban az aluliskolázottság aránya mindkét nem esetén kis mértéket képvisel. Összességében kiemelendő tény, hogy a bevont ügyfelek 26%-a, vagyis 4.389 főből 1.154 fő rendelkezett csak 8-10. osztállyal. Az EU törekvései, irányelvei között is szerepel az alacsony iskolai végzettség felszámolása, ennél fogva a program keretében is kiemelt cél volt, hogy ezen iskolázatlansági hátrányok felszámolására kerüljenek.

Az ISCED 3 adatait megnézve az 1-es, 2-es, 3-as célcsoport adatai között éles eltérés nem tapasztalható. A 4-es célcsoport vonatkozásában, mivel szinte csak nők kerültek bevonásra GYES-ről, GYED-ről visszatérőként a programba, a kapott érték nem releváns adat. Érdekesebb viszont, hogy az 5-ös, 6-os célcsoport tagjainál a nők mutatói jobbak, vagyis 55% rendelkezik érettségivel, vagy szakmunkás bizonyítvánnyal. Összességében megállapítható, hogy az ügyfelek 59%-a rendelkezik érettségivel, vagy valamilyen szakmával, ami rendkívül jó aránynak mondható.

ISCED 4 adatai alapján bár a 2-es és 3-as célcsoportnál látni pár százalékos eltérést a férfiak javára, alapvetően az arányok kiegyenlítettek. A pályakezdőknél már látszik azon törekvés, hogy meglévő végzettségük mellé egy újabb képesítést szerezzenek. Összességében megállapítható, hogy az összbevontak 5%-a rendelkezik érettségít követő OKJ bizonyítvánnyal, vagy technikus végzettséggel.

ISCED 5-6 -ba tartozó ügyfeleknél a 2-es, 5-ös, és 6-os célcsoportnál a nők minden esetben 2/3-os arányban rendelkeznek főiskolai, vagy egyetemi végzettséggel férfi társaikhoz képest.

1-2 ISCED: 8-10 osztály, 3 ISCED: szakmunkás, szakközép, 4 ISCED: felsőfokú OKJ, 5-6 ISCED: főiskola, egyetem

6. A TÁMOP 1.1.2 programban résztvevők által igénybe vett szolgáltatások

3. diagram

A TÁMOP 1.1.2 program résztvevőihöz kapcsolódóan kiemelt szereppel bírtak a munkaerő-piaci szolgáltatások a munkavállalást akadályozó tényezők feltárásában, az egyéni motiváció kialakításában, az új pályaterv létrehozásában, és nem utolsósorban adekvát eszközeikkel hozzájárultak az ügyfelek sikeres elhelyezkedéséhez.

A diagram a támogatott és a saját hatáskörben megvalósuló szolgáltatásokat együttesen foglalja magába.

A TÁMOP 1.1.2 keretén belül nyújtott szolgáltatások közül kiemelt szerepet kapott a *mentori szolgáltatás*. 4.389 program résztvevő közül 1.769 ügyfél részesült ezen támogatási formában (A mentor tevékenysége a későbbiekben kerül részletezésre).

Szintén számottevő 1.319 fővel a *munkaerő-piaci és információs szolgáltatásban* részesülők száma. A szolgáltatás célja az volt, hogy elősegítse az elhelyezkedést, az üres álláshelyek mielőbbi betöltését. A

sikeres elhelyezés érdekében az ügyfelek az aktuális támogatási lehetőségekről, az adott térség munkaerő-piaci helyzetéről, a foglalkoztatás jogszabályi háttéréről kaptak információt.

Munkaközvetítésre 1.866 esetben került sor, alapvetően a munkáltatói és munkavállalói igények (iskolai végzettség, szakmai gyakorlat) megfelelő párosítását kívánta elősegíteni a foglalkoztatás megvalósulása érdekében.

1.273 fő kapott *egyéni munkatanácsadást*, a szolgáltatás célja a munkavállalást akadályozó tényezők feltárására és azok megszüntetésére fókuszált. A konzultáció során az ügyfél megerősítést kapott az elképzelései véghez vitelében, és segítséget bizonytalanságai, kétségei eloszlításában.

Motivációs tréningen 8 fő álláskereső vett részt, mely segítette az egyéni képességek, rejtett készségek feltárását. A tréning hozzájárult az új tervek, új foglalkoztatási irányok kitűzéséhez is.

Álláskeresési technikák keretében 219 fő programrésztvevő kapott segítséget rejtett álláshelyek felkutatásában, önéletrajzírás elsajátításában.

Pályamódosítási tanácsadást 519 fő vett igénybe, mely alapvetően új foglalkoztatási irány kiválasztásában adott segítséget az álláskereső ügyfeleknek. Különösen azokban az esetekben kapott szerepet a szolgáltatás, amikor az álláskereső személy jelenlegi szakmájával adott térségben nem tudott elhelyezkedni.

Egyéni álláskeresési tanácsadást 661 bevont ügyfél számára biztosítottunk. A szolgáltatás révén igyekeztünk feltárni a korábbi elhelyezkedési tapasztalatok mögött megbújó sikertelenségek okait, és személyes tanácsadással korrigálni ezeket a hibákat.

A jól kiválasztott egyéni igényekre épülő szolgáltatások óriási szereppel bírnak az ügyfelek sikeres rehabilitációjában.

6.1. Mentori szolgáltatás

A munkaerő-piaci szolgáltatások között sajátos szerepe volt a program lebonyolítását elősegítő mentori szolgáltatásnak.

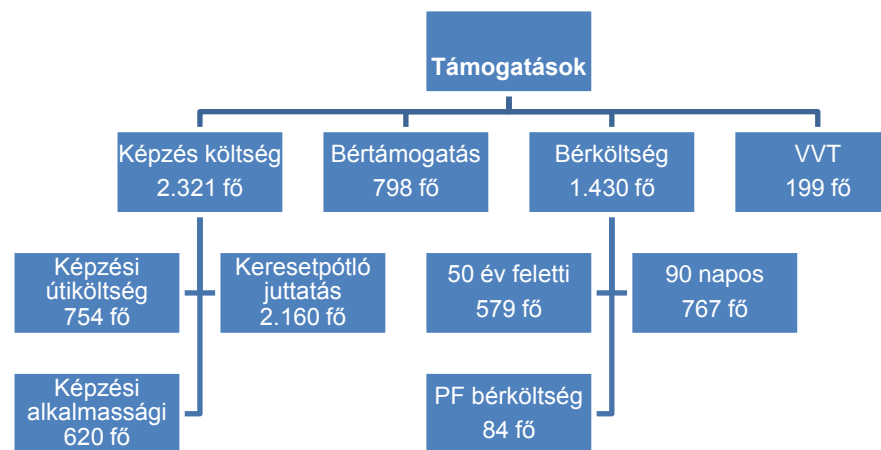
A *mentori szolgáltatást* a TÁMOP 1.1.2 programban, támogatott szolgáltatás keretén belül a Kontakt Humán Szolgáltató Nonprofit Kft. biztosította. 2013. november 1-től 2015. április 30-ig összesen 1.769 álláskereső ügyfél kapott személyre szabott tanácsadást. A szolgáltató által alkalmazott 7 fő mentor Zala megye területén garantálta a programrésztvevők számára a személyre szabott színvonalas tanácsadást.

A mentorok az ügyfelekkel történő folyamatos kapcsolattartás segítségével felmérték a kliensek jelenlegi helyzetét, elhelyezkedésüket akadályozó tényezőket. A mentori segítő beszélgetés folyamán próbálták az ügyfeleket motiválttá tenni és a munkaerő-piacra visszaintegrálni. A mentorok feladata volt továbbá a személyes fejlődés elősegítése, a munkahely megtartást elősegítő készségek megerősítése. Képzésen részt vevő ügyfeleknél képző intézményekkel történő folyamatos kapcsolattartás révén az ügyfelek tanulmányi előmenetelét is figyelemmel kísérték, illetve felmerülő problémák esetén igyekeztek a lemorzsolódást megakadályozni. Ugyancsak a mentorok feladataként jelentkezett a térségi potenciális munkáltatók feltérképezése, a programban résztvevők elhelyezkedésének elősegítése érdekében. A mentorok programban tartó, és projekt életutat végigkísérő munkája alapvető fontosságú volt a program működése szempontjából.

6.2. Humánszolgáltatás

Humánszolgáltatás néven megvalósuló munkaerő-piaci szolgáltatás szintén közbeszerzés keretén belül került megvalósításra. A szolgáltatást ebben az esetben is a Kontakt Humán Szolgáltató Nonprofit Kft. biztosította. A szolgáltatás munkaügyi kirendeltségeken valósult meg, összesen 600 fő részére, alkalmanként 45-60 perces időtartamban egyéni álláskeresési tanácsadás (187 fő), illetve egyéni munkatanácsadás (483 fő) formájában. A szolgáltatás célja volt a speciális élethelyzetek, problémás esetekben való megoldási alternatívák kidolgozása, a mielőbbi és tartós elhelyezkedés érdekében.

7. TÁMOP 1. 1. 2 program keretén nyújtott támogatások

2. ábra

Az ábra alapján jól látható, hogy az ügyfelek közel 53%-a vett részt valamilyen képzésben. A program időszakának kitolódásával a képzésben részesülők arányára korábban előírt 57%-os mértékű korlátozás feloldásra került, az ügyintézők 2015. márciustól többnyire foglalkoztatási támogatásokat ajánlottak az álláskeresők részére.

7.1. Képzés, mint támogatási elem

A TÁMOP 1.1.2 program keretén belül összesen 2.321 fő részesült *képzési költségtámogatásban*, ez a képzési díjat és a vizsga díját foglalta magába.

	Résztvevők száma
Szakmát adó képzés	1.938
Informatikai képzés	140
Közúti járművezetés	160
Nyelvi képzések	30
Vállalkozási ismeretek	53
Összesen	2.321

1. táblázat

Az ügyfelek szakmai képzések (1.938 fő) mellett, államilag elismert nyelvvizsgára felkészítő (30 fő) és közúti járművek vezetésére felkészítő tanfolyamokon (160 fő), illetve a 132/2009. (VI. 19.) Korm. rendelet. értelmében informatikai (140 fő) illetve vállalkozási ismereteket nyújtó (53 fő) képzéseken vettek részt.

Az Országos Képzési Jegyzék szakmacsoportjain belül az alábbi képzések közül választhattak az álláskereső ügyfelek:

- EGÉSZSÉGÜGY (gyógymasszőr)
- SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK (gyermek és ifjúsági felügyelő, szociális gondozó és ápoló, gyakorló ápoló)
- GÉPÉSZET (építő-és anyagmozgatógép kezelője, CNC-forgácsoló, szerszámkészítő, fogyóelektródás védőgázos ívhegesztő)
- ELEKTROTECHNIKA-ELEKTRONIKA (elektronikai műszerész, villanyszerelő)
- INFORMATIKA (CAD-CAM informatikus)
- ÉPÍTÉSZET (zsaluzóács, kőműves, burkoló, festő, mázoló tapétázó)

- KÖZGAZDASÁG (pénzügyi ügyintéző, számviteli ügyintéző, bérügyintéző, társadalombiztosítási ügyintéző)
- ÜGYVITEL (számítógépes adatrögzítő)
- KERESKEDELEM – MARKETING, ÜZLETI ADMINISZTRÁCIÓ (élelmiszer-,vegyi áru eladó és gyógynövényeladó, műszakicikk-eladó,)
- VENDÉGLÁTÁS-TURISZTIKA (szállodai szobaasszony, szállodai portás+repció, cukrász, szakács, pincér)
- EGYÉB SZOLGÁLTATÁSOK (tisztítás-technológiai szakmunkás, uszodamester)
- MEZŐGAZDASÁG (virágbolti eladó, fakitermelő, motorfűrészekelő)
- ÉLELMISZERIPAR (pék, bolti hentes, sütőipari és gyorspékési munkás)

A szakmai képzések tervezése az adott évre meghatározott *hiányszakmák* figyelembe vételével került átgondolásra. 2011. május 1-től a következő hiányszakmákhoz kapcsolódó képzések kerültek megszervezésre.

Hiányszakmák	Fő
CNC forgácsoló	63
Fogyó elektródás védőgázos ívhegesztő	30
Gépi forgácsoló	33
Kőműves	15
Pék	7
Szakács	63
Szerkezetlakatos	30
Szerszámkészítő	15
Szociális gondozó és ápoló	81
Villanyszerelő	17
Zsaluzóács	17

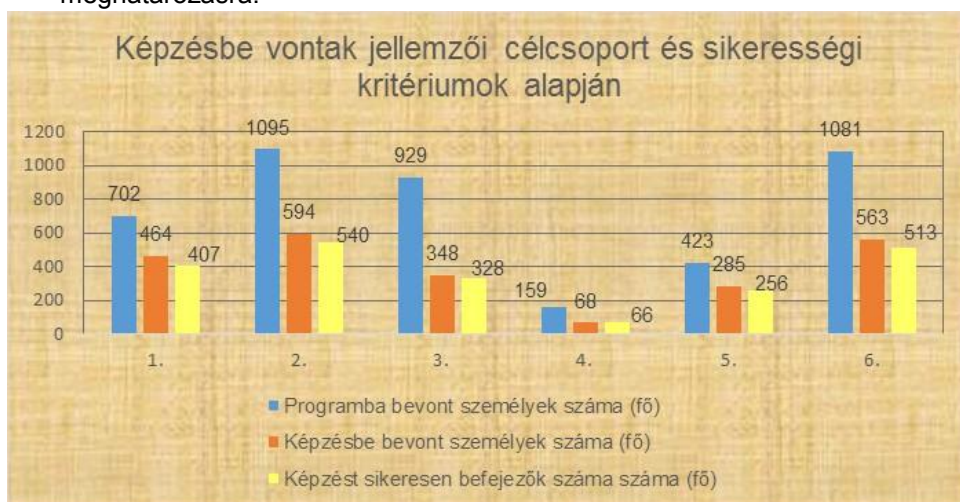
2. táblázat

Keresetpótló juttatást minden olyan képzés esetén biztosított volt az álláskereső ügyfelek számára, ahol a 6/1996. (VII. 16.) MüM rendelet hivatkozása – minimum heti 20 órás intenzitású tanfolyam esetén - lehetővé teszi, így összesen 2.160 fő részesült ezen támogatási formában. A közúti járművek vezetésére jogosító vezetői engedélyre felkészítő tanfolyamok esetén (C, E kategória esetén) az álláskereső ügyfelek keresetpótló juttatásban nem részesültek

A *képzési alkalmassági vizsgálatot* 620 esetben került megállapításra a TÁMOP 1.1.2. programrésztvevők számára. A képzést megelőző szakmai alkalmasságot feltáró vizsgálatot több esetben maga a tanfolyamot indító képző finanszírozta, illetve olyan szakmák is belekerültek a képzési kínálatba, melyek nem igényeltek előzetes állapotfelmérést.

A *képzési utazási költségtérítést* a tanfolyam idejére 2013. november 30-ig 90%-os utazásra feljogosító igazolással biztosította a program az álláskereső számára. 2013. december 1-től pedig 100%-ban térített helyközi és havi bérletet, napi jegyet, illetve 30 napos bérletet kapott összesen a 754 programrésztvevő. A bérletek és napi jegyek igénylése az ésszerűség és gazdaságosság elve alapján került meghatározásra.

A diagram alapján megállapítható, hogy 1-es célcsoport (alacsony iskolai végzettségűek) tagjai közül 66% vette igénybe azt a lehetőséget, hogy valamilyen szakmát tanuljon. Az 50 év feletti korosztály tagjai közül csupán 37% találta indokoltnak, hogy képzésen vegyen részt; ez azzal is magyarázható, hogy a közeledő nyugdíjkorhatár miatt szükségtelennek ítélték az ismereteik bővítését. A többi célcsoport tagjainál nagyjából 50%-os arány figyelhető meg a képzések igénybe vételére vonatkozóan. Érdekesebbnek mondható az a mutató, mely a képzést sikeresen elvégzők és a képzésbe vontak arányát mutatja. Ez alapján megállapítható, hogy a legjobban teljesítő célcsoport az 50 év feletti (94%) és a GYES-ről, GYED-ről visszatérők (97%), tehát ez a két célcsoport nagyon sok energiát befektetett abba, hogy szakmát szerezhessen. Legrosszabb értéket az alacsony iskolai végzettségűeknél (88%) láthatunk, mely mögött gyakran rossz szociális körülmények, vagy gyengébb tanulási készségek, képességek húzódnak. 2015. augusztus 31-ei adatok alapján 2.110 fő fejezte be sikeresen a tanfolyamot, jelenleg még 68 fő aktív résztvevője valamilyen tanfolyamnak.

4. diagram

A következő táblázat a képzést sikeresen befejezők, 180. napos nyomon követéseit ábrázolja a foglalkoztatók típusa szerint.

Munkáltató típusa	Férfi	Nő	Összesen	Ebből roma származású
Jogi szem. nonprofit szervezet	0	3	3	0
Egyéb	11	14	25	0
Egyéb jogi szem. Vállalkozás	4	3	7	1
Egyéni vállalkozás	27	41	68	7
Központi költségvetési szerv	8	54	62	2
Helyi önk. és költségvetési szerve	0	10	10	0
Kft.	259	180	439	36
Részvénytársaság	18	27	45	4
Közkereti társaság	0	1	1	0
Betéti társaság	14	12	26	5
Jogi személyiség nélküli vállalkozás	4	1	6	0
Összesen	345	346	691	55

3. táblázat

A táblázatból megállapítható, hogy a program zárását követő 180. napon a képzésben részesülők közül 691 fő foglalkoztatásban volt, melyek közül 55 fő roma származású. A nők elhelyezkedési mutatói minimális eltéréssel jobbak. Kimagasló eredmények csupán a korlátolt felelősségű társaságoknál történő foglalkoztatásnál vannak, amely: 63 %. További érdekesség, hogy majdnem másfélszer több férfi helyezkedik el Kft-hez, mint nő, illetve a romák elhelyezkedési mutatói is itt a legkiemelkedőbbek. Jók az egyéni vállalkozóként elhelyezkedettek eredményei is, ahol a két nem tekintetében 10%-os érték állapítható meg, itt viszont a nők irányában másfélszer nagyobb mint a férfi társaiké. Említésre méltó még az a tény is, hogy költségvetési szervekhez 62 főnek sikerült elhelyezkednie, a nők férfiak közti eltolódás azonban itt is jelentős.

A támogatott képzések közül a legjobb elhelyezkedési mutatók a CNC forgácsoló, földmunka-, rakodó és szállítógép-kezelő, gyermek és

ifjúsági felügyelő, kereskedelmi ügyintéző, szakács, targoncavezető raktáros, társadalombiztosítási és bérügyi szakelőadó, C tehergépkocsi vezető munkakörökben figyelhető meg.

A kézirát szerkesztésekor még 68 programrésztvevőnek nem járt le a képzési támogatása. 2015. augusztus 31-ig mindösszesen 145 fő fejezte be sikertelenül a képzési programját a 2.321 képzésbe bevont ügyfél közül, mely kiemelkedően jónak mondható. 28 esetben az ügyfél a tanfolyam alatt elhelyezkedett, 6 fő betegség miatt nem tudta befejezni a tanfolyamot, illetve 2 fő felsőfokú oktatásba nyert felvételt illetve a fennmaradó 109 fő nem tett eleget a hatósági szerződésben vállalt kötelezettségnek (például: 10% feletti hiányzás, vizsga és pótvizsga kötelezettség elmulasztása).

7.2. Bértámogatás

Foglalkoztatás bővítését elősegítő *bértámogatás* 798 esetben került megítélésre munkáltató számára, mely támogatási eszköz a bruttó bér és szociális hozzájárulási adó 70%-ának átvállalását jelentette hátrányos helyzetű személy alkalmazása esetén. A munkáltatónak, a legalább napi 4 órás foglalkoztatás mellett, vállalni kellett a támogatási idő felére továbbfoglalkoztatási kötelezettséget is. Az 50 év felettiek kivételével a bértámogatás minden célcsoport számára megállapítható volt. A projekt indulásakor (2011. május 1-től) a 8 hónapos támogatás 4 hónapos továbbfoglalkoztatással párosult, mely időtartam a projekt megvalósítása során többször módosult.

7.3. Bérköltség

Bérköltség támogatáson belül a programban résztvevő ügyfelek elhelyezkedésének elősegítése érdekében három támogatástípus került alkalmazásra. A bérköltség teljes, vagy legalább 4 órás részmunkaidős foglalkoztatás esetén legfeljebb a bruttó bér és szociális hozzájárulási adó 100 %-ával azonos összegű támogatást foglalt magába. Mindhárom konstrukciónál a munkáltatóval szembeni elvárás az volt, hogy az előző 6 havi átlagos létszámához képest a programrésztvevő alkalmazása a munkavállalói létszám emelkedését eredményezze.

a) 90 napos bérköltség támogatás 767 esetben került alkalmazásra különösen azokban az esetekben, amikor kérdéses volt, hogy az egyén képzettségének megfelelő munkakört el tud-e látni, illetve a programrésztvevők munkavégző képességének tesztelését szolgálta. A

támogatás folyósításának 90 napja alatt felmondási védelem illette meg az egyént, csak azonnali hatályú felmondással küldhette el a munkáltató. A támogatás az 50 év feletti kivételével minden más célcsoport számára elérhető támogatási eszköz volt.

b) *3*4 hónap bérköltség támogatás 50 év felettiak számára* egy csökkenő mértékű támogatást jelent, melyben a munkaadónak továbbfoglalkoztatási kötelezettsége nem merült fel (579 esetben került megállapításra). Az első 4 hónapig bruttó bér és szociális hozzájárulási adó 100%-a, azt követő 4 hónapig a havi támogatási összeg 50%-a, majd a további 4 hónapig szociális hozzájárulási adó támogatása került megállapításra, mely teljes munkaidőben, illetve legalább 4 órás részmunkaidőben is nyújtható volt.

c) *Pályakezdő fiataloknak adható bérköltség támogatás* (csak 25 év alatti pályakezdők elhelyezkedését szolgálta, 84 fiatal kapott ilyen bér jellegű segítséget az elhelyezkedéshez. A támogatás 2012. október 1-től vált igénybe vehetővé a TÁMOP 1.1.2 költségvetéséből. E támogatás alapvetően a munkagyakorlat megszerzését szolgálta, 6 hónapig a bruttó bér és szociális hozzájárulási adó 100 %-ával azonos összegű támogatást foglalta magába, illetve 3 hónapig támogatás nélküli továbbfoglalkoztatásra kötelezte a munkáltatókat.

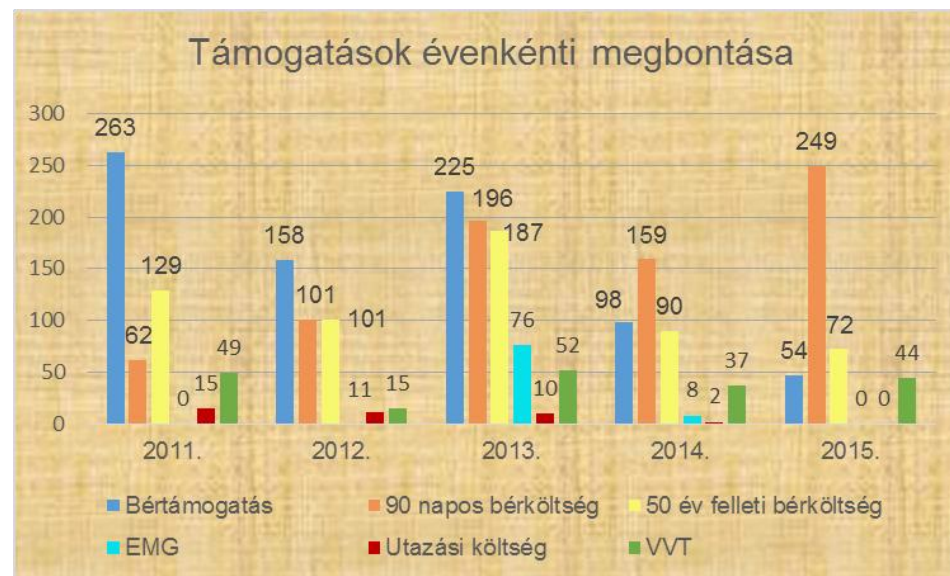
7.4. Vállalkozóvá válás

Vállalkozóvá válás támogatására 199 esetben került sor, mely adat, figyelembe véve a térség gazdasági helyzetét, nagyon jó aránynak mondható. A támogatás mértékénél a mindenkor minimálbér lett figyelembe véve, és maximum 6 hónapra került megállapításra.

7.5. Egyéb támogatási formák

Lakhatási támogatás elsősorban lakóhelytől távoli munkát vállaló foglalkoztatáshoz biztosított anyagi segítséget. A támogatás feltételei között szerepelt többek közt a munkaszerződés és az albérleti szerződés megléte.

A mobilitás elősegítése érdekében került megállapításra a vidéki ügyfelek számára a *munkába járáshoz kapcsolódó útiköltség* 100%-os támogatása, mely a napi munkába járást szolgálta. Csak 38 esetben vették igénybe a munkáltatók a helyközi támogatási alternatívát, rövidebb távolságok esetén 10-15 km-es vonzáskörzetben a foglalkoztatók saját költségvetésükből finanszírozták ezt a kiadást.

5. diagram

A projekt indulásakor 2011. májusban jelentős különbség a támogatási elemek igénybevétele között (5. diagram). *Bértámogatást* a munkáltatók 51%-a részesítette előnyben, melyhez valószínűleg hozzájárult az a tényező is, hogy kedvező konstrukcióval, 8+4 hónapos intenzitással, kerültek megállapításra. A legnagyobb érdeklődés és kereslet 2013-ig ezen támogatásra volt a munkáltatók részéről. Jelentős visszaesés 2014-től figyelhető meg, mert a célcsoporti arányok megtartása és a pénzügyi keret, csak rövid idejű támogatások megállapítását tette lehetővé. A célcsoportra vonatkozóan a bértámogatással történő elhelyezkedéseknél legnagyobb mértékben, 37%-ban a tartós munkanélküliek, míg 30%-ban pályakezdők kerültek kiválasztásra.

A *90 napos bérköltség* támogatások aránya 2013-tól megnőtt 2014-ben elérte a 40%-ot, és a projekt záró időpontjának kitolódása és az idő rövidege miatt 2015-re elérte a 60%-os arányt. Ez a támogatási forma a pályakezdők körében volt a legpreferáltabb 35%-kal, továbbá viszonylag

magas volt (30%) a tartós munkanélküliek körében, illetve az alacsony iskolai végzettségűeknél is (21%-os adattal).

Az 50 év felettieknek nyújtott bérköltség támogatás a megállapított foglalkoztatási támogatások 20-25% tette ki.

A Pályakezdő fiataloknak adható bérköltség 2013-tól vált megállapíthatóvá a 25 év alatti pályakezdők számára, 2014-ben már csak pár támogatás nyújtására volt lehetőség, mivel a célcsoportjuk értéke elérte a kívánt mértéket.

Vállalkozóvá válási támogatásra a projekt időszakában a 2012-es esztendő leszámlálva (3%), közel hasonló érdeklődés mutatkozott, a programrésztvevők 9-10%-a vette igénybe a többi támogatási formához viszonyítva. Az önfoglalkoztatók 43%-a a tartós munkanélküliek célcsoportjából került ki, akik biztosabbnak látták foglalkoztatásukat egy saját vállalkozás indításával. Az ötven év feletti korosztályból 17% rendelkezett egyrészt olyan anyagi háttérrel, másrészt jó ötlettel, amellyel saját vállalkozás létrehozásának feltételeit garantálni tudta. Ugyancsak magas arányszámnak tűnik a pályakezdők 16%-os vállalkozási kedve is, mely egyrészt a fiatalokban megbújó kreativitásnak, másrészt a vállalkozói lét sajátos, egyedi időbeosztással bíró tényének is köszönhető.

Említésre méltó, hogy a munkáltatók a foglalkoztatási támogatásokhoz igénybe vehető utazási költség támogatást minimális mértékben vették igénybe, évenkénti aránya, az összes támogatáshoz viszonyítva képest, nem érte el a 2%-ot. A munkáltatók jelentős része nem zárkózott el attól, hogy vidéki ügyfeleket alkalmazzon és viselje az ezzel kapcsolatos járulékos költségeket.

A következő diagramon a foglalkoztatási támogatások a KSH által meghatározott FEOR-08 alapján kerülnek bemutatásra.

6. diagram

Az ábrán egyértelműen észrevehető, hogy a mezőgazdasági foglalkozások teljesen leépültek, az ügyfelek csupán 2%-a helyezkedett el mezőgazdasági munkásként (zöldség, gyümölcsstermelő, erdész, halász). Viszonylag magas arányt képviselt (25%-kal) az iparban munkaviszonyt létesítők aránya, melyből 13% az építőiparban (kőműves, burkoló, építőipari segédmunkást), 6 % élelmiszergyártásban, feldolgozóiparban (hentes, gyümölcsfeldolgozó) 4% fém és villamos ipari területen (lakatos, szerszámkészítő, hegesztő) és 2% faiparban helyezkedett el (asztalos, bútorasztalos). A projektben a szolgáltatási szektorban - a kereskedelem, szálláshely, vendéglátás - elhelyezkedettek aránya 31% és a fogyasztói társadalom kiépülésével egyre nagyobb igény fog jelentkezni ezen munkakörök betöltésére (bolti eladó, pincér, szakács, cukrász, fodrász, masször, kozmetikus, kéz-és lábápoló, műkörömépítő). A bevontak 11%-a irodai, adminisztrátor munkakörben helyezkedett el. Az oktatás, műszaki, és informatikai vonalon egyaránt 6%-os volt az elhelyezkedési mutató, mely figyelembe véve Zala megye gazdasági helyzetét szintén kedvező eredménynek mondható.

8. TÁMOP 1.1.2 program eredményeinek bemutatása Zala megyében

A TÁMOP 1.1.2 európai uniós program bevonási időszaka Zala megyében 2011. május 1-én kezdődött, a program megvalósítására 2015. október 31-éig volt lehetőség. A program eredményessége különböző hatásindikátorok segítségével nyomon követhető, ellenőrizhető.

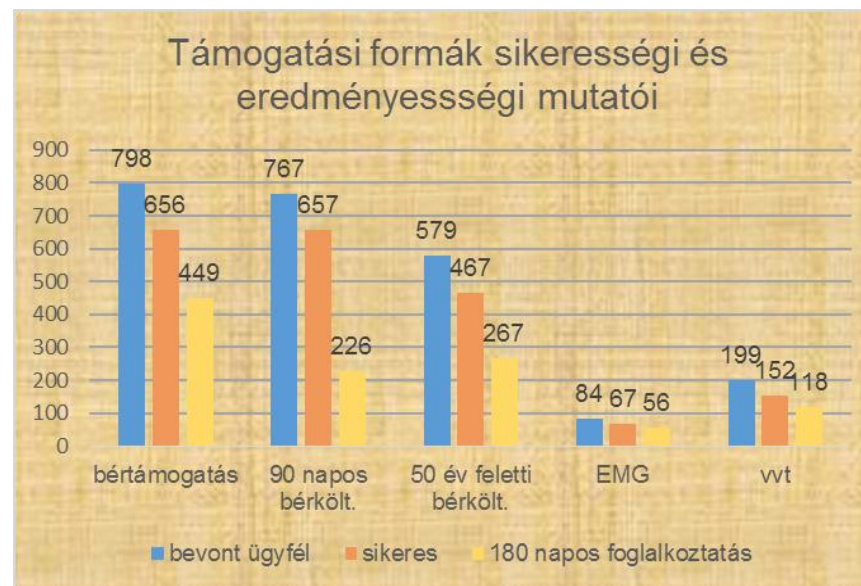
TÁMOP 1.1.2. indikátorok	Tervezett létszám	Tényleges létszám	Százalékos teljesítés
Programba vont személyek száma	4.138	4.389	106 %
Programba vont romák személyek száma	488	518	106%
Képzésbe vontak száma	2.236	2.321	104%
Képzést sikeresen befejezők száma	1.815	2.110	116%
Programot sikeresen befejezők száma	3.332	3.818	115%
Sikeresen befejezők közül a 180.napon foglalkoztatottak	1.209	1.694	140%

4. táblázat

A táblázatban szereplő adatok a 2015. augusztus 31-i állapotot tükrözik. Zala megyében 4.389 álláskereső került bevonásra a TÁMOP 1.1.2-es program keretében. A programba és képzésbe vont ügyfelek száma már nem változik, az elért tervszámokat minden esetben sikerült az elvárások felett teljesíteni. Az eredmények a többi indikátor szempontjából még inkább látványosak. A képzést sikeresen befejezők aránya már most 116%-os értéket mutat, pedig jelenleg 68 fő még aktív résztvevője valamilyen folyamatban lévő tanfolyamnak. Tehát a program zárásáig 2015. október 31-ig ez a célérték emelkedni fog. A 2015. 08. 31-ei adatok alapján még 245 fő jelenleg is aktív résztvevője a TÁMOP 1.1.2-es programnak, mindezek ellenére a programot sikeresen befejezők aránya már most 115%-os értéket képvisel. A programzárást követő 180. napos foglalkoztatás eredményei jelentősen meghaladták az előírt mértéket az adatgyűjtés pillanatában 140%-os teljesítés figyelhető meg, úgy hogy 629 programrésztvevő 180. napos nyomon követése még nem történt meg. A sikeresség kritériuma, hogy az egyén legalább 1 szolgáltatást és egy támogatási elemet teljesítsen. Az eredményesség feltétele, hogy a programot sikeresen befejezettek közül az egyéni program zárását követő 180. napon az ügyfél valamilyen foglalkoztatási jogviszony keretén belül

alkalmazásban legyen. Zala megye eddigi teljesítménye kiemelkedőnek mondható, mutatók további javulása várható.

A foglalkoztatási támogatási elemek megvalósulási mutatóit a következő diagram illusztrálja.

7. diagram

A diagram alapján megállapítható, hogy a legjobb sikerességi és eredményességi mutatók a *vállalkozóvá válási támogatásnál* vannak. Jelenleg még 43 ügyfél egyéni vállalkozóként aktív résztvevője a programnak, tehát a 199 ügyfélből eddig csupán 3 fő fejezte be sikertelenül ezen támogatási formáját. Ezzel kapcsolatban érdekességként megemlíthető, hogy a Zala Megyei Kormányhivatal által végzett 2014. évi kérdőíves felmérés adatai szerint az 1-3 éve vállalkozói tevékenységet folytató személyek közül a TÁMOP 1.1.2-es programban résztvevők 42%-a a támogatás lejártát követően főtevékenységként, 2%-a pedig melléktevékenységként jelenleg is folytatja működését. A felmérés további megállapítása volt, hogy az európai uniós programból 12 vállalkozó foglalkoztatott alkalmazottat a kérdőíves felmérés időpontjában, összesen így 18 főnek biztosítottak önmagukon kívül munkalehetőséget.

A *Pályakezdő fiataloknak adható bérköltség* eredményei is jónak mondhatók. Közel 80%-ban sikeresen zárult a programjuk, vagyis a 6 hónap támogatás és 3 hónapos továbbfoglalkoztatás időtartamát a pályakezdő a munkáltatónál ledolgozta és munkatapasztalatot szerzett. A program zárását követően 180. napon a pályakezdők 66%-a rendelkezett munkaviszonnyal, tehát a kitűzött cél a foglalkoztatás terén is megvalósult.

Az *50 év feletti bérköltség* támogatásban részesülők közül idáig 80% fejezte be sikeresen a programját, és közel 50% foglalkoztatása továbbra is biztosított, mely szintén nagyon jó eredménynek mondható, figyelembe véve azt a tény is, hogy jelenleg 44 fő támogatása még továbbra is tart.

A *90 napos bérköltség* támogatása 92 résztvevőnek jelenleg is folyamatban van. Az eddigi eredmények nagyon kedvezőek, 675 főnek járt le a támogatása, melyből 657 fő fejezte be sikeresen a programját, az eredményességi mutató 97 %.

A bértámogatás mutatói szintén nagyon jónak mondhatók, a mai állapot szerint még 44 fő résztvevő támogatása folyamatban van, ennek ellenére már most 83%-os sikerességi eredmény nyugtázható. 180. napos továbbfoglalkoztatás eredményei 2015.08.31. adatai alapján már most 57%-os értéken áll, és a tényleges program zárásra és nyomon követéskor további emelkedés várható.

9. Rezümé

A TÁMOP 1.1.2 projekt az Európai Szociális Alap támogatásával valósult meg és a hátrányos helyzetű álláskeresők elhelyezkedését szolgálta. Az európai uniós program megvalósítási időszaka: 2011. május 1. - 2015. október 31. A Zala megyei részprojekt végrehajtására 3,082 milliárd Ft állt rendelkezésére.

A projekt indulásakor Zala megyében 16.700 fő volt a regisztrált álláskeresők száma, 2015. augusztus végére 8.674 főre csökkent a munkanélküliségi mutató, vagyis majdnem felére mérséklődött a munkaerőpiacról kiszorultak száma. A statisztikai adatokból megállapítható, hogy a TÁMOP 1.1.2 projekt is jelentős mértékben hozzájárult a Zala megyei munkanélküliség enyhítéséhez.

Az európai uniós projekt keretében 4.389 fő álláskereső ügyfél került bevonásra. Összesen 2.321 fő programrésztvevő javíthatta

elhelyezkedési esélyeit piacképes szakma megszerzésével, illetve OKJ-s tanfolyam elvégzésével. Szintén kiemelendő, hogy 2.427 programrésztvevő részesült a projekt keretén belül - eltérő támogatási intenzitású - foglalkoztatási támogatásban, mely a munkagyakorlat megszerzésén túl, segítette azon készségek kialakítását, amely a tartós elhelyezkedéshez elengedhetetlen.

A TÁMOP 1.1.2 projektben résztvevő álláskeresők 92%-a sikeresen fejezte be a programját, vagyis valamilyen támogatási forma segítségével fejleszthette egyéni készségeit, képességeit, bővíthette munkatapasztalatát, melyek hozzájárultak az álláskeresési idő lerövidüléséhez, és a végső cél - a tartós elhelyezkedés - eléréséhez.

„Álmodj, amit csak akarsz, menj ahova szeretnél, légy az, aki szeretnél, mert csak egy életed van”.

Paulo Coelho

10. TÁMOP 1.1.2 programban résztvevők életútjai

Temleitner Tímea

1990-ben születtem, Keszthelyen élek, ahol 2011-ben kozmetikus végzettséget szereztem. A munkavállalásom nagyon nehezen indult, nagy bánatomra nem sikerült sem a végzettségemnek megfelelő, sem pedig hosszú távú állást találnom. A szezonális álláslehetőségek is elmaradtak, így egyre messzebb kerültem attól az álomtól, hogy önálló kozmetikus karriert építsek ki. Álláskeresőként, kezdőtöke hiányában féltem belevágni egy saját vállalkozásba.

2014-ben szinte utolsó mentőként tekintettem a TÁMOP 1.1.2. projekt keretében induló tanfolyamokra. Úgy gondoltam, hogy ezzel talán sikerül megtalálnom azt a kezdőlökést, ami eddig hiányzott ahhoz, hogy lábra tudjak állni. Sikeresen elvégeztem a pénztárkezelő és valutapénztáros tanfolyamot, és ami még fontosabb, további lehetőségek nyíltak meg előttem.

Eldöntöttem, hogy nem hagyom veszni régi álmomat. Kérelmet nyújtottam be vállalkozóvá válási támogatásra, melyet pozitívan bírálták el, így 2014 júniusában megalapítottam önálló kozmetikus vállalkozásomat, ezzel kétévnyi – kudarcokkal és csalódásokkal teli – álláskeresési periódust zárhattam le.

Nagyon szeretem a szakmámat, és hálás vagyok, hogy segítséget kaptam álmom megvalósításához. Büszkeséggel tölt el az a tény, hogy az Országos Szépészeti Bajnokságon második helyezést értem el. Önálló indulásom óta ügyfélköröm folyamatosan bővül és rendszeres meghívottja vagyok különböző szépészeti kiállításoknak, rendezvényeknek. Végre pozitívan tudok a jövőbe tekinteni, kreativitással és kitartással minden új nap kihívást – de örömteli kihívást – ígér számomra.

Böröcz Gergely

1989-ben születtem, Batykon élek. Szakközépiskolát nem végeztem el, mert dolgozni szerettem volna. Így szakképzettség nélkül, több területen is szerencsét próbáltam. Belföldön és külföldön egyaránt próbálkoztam elhelyezkedni, de sajnos hosszabb távú munkaviszonyt nem sikerült létesítenem.

2013-ban regisztráltam a Zalaszentgróti Kirendeltségen álláskeresőként. Egy hónapon belül lehetőségem adódott CNC forgácsoló képzésen részt venni, amit a TÁMOP 1.1.2 projekt támogatott. A képzés befejezése után másfél hónapon belül munkát találtam az Euro Industrial Management Kft-nél CNC forgácsolóként. Azóta is itt dolgozok, nagyon örülök, hogy az európai uniós támogatással sikerült szakmát és munkahelyet szereznem.

Sári Gábor

1976-ban születtem, Nagykanizsán élek. Általános iskolai végzettséggel valamint személy- és vagyonőri képesítéssel nehezen boldogultam a munka világában. Többnyire összeszerelőként, vagy egyéb betanított munkásként tudtam csak rövidebb időszakokra elhelyezkedni, illetve közfoglalkoztatás keretében is több alkalommal dolgoztam vagyonőr és rakodómunkás munkakörökben. Hosszú távú munkalehetőségre vágytam, mely mellett egy normál életszínvonalat tudnék biztosítani magamnak és családom számára. A munkaügyi kirendeltség nyilvántartásában 2011. óta regisztrált álláskereső voltam. Ezért gondoltam úgy, hogy az Európai Unió projekt segítségével olyan piacképes szakmát szerezhetek, mellyel végre tartósan tudok elhelyezkedni. 2014-ben műszaki cikk eladó tanfolyamot végeztem a TÁMOP 1.1.2 program keretén belül. Elégedett voltam az oktatókkal és a kirendeltségi dolgozók közreműködésével is.

Nem sokkal a képzés után 2014 novemberében lehetőségem nyílt elhelyezkedni az új végzettségemmel a nagykanizsai Mobilbarlangban. Az üzlet mobiltelefonok értékesítésével és javításával foglalkozik, ahol

szervizes-eladóként dolgozom jelenleg is. Sokat köszönhetek a Kirendeltségnek, valamint a projektnek, hiszen segítségükkel nemcsak a munkaerőpiacon is használható szakképesítést szereztem, hanem egyúttal testhezálló állást is találtam, mely során kamatoztathatom a tanfolyamon elsajátított ismereteket.

Keszei Péter

1990-ben születtem, és pályakezdő fiatalként jelentkeztem be álláskeresőnek a Munkaügyi Kirendeltségre. Az Ady Endre Gimnáziumban érettségiztem, ezen kívül egyéb szakképesítéssel, munkatapasztalattal nem rendelkeztam. Ausztriában 1 hónapot töltöttem, ahol asztalos segédmunkásként dolgoztam, azonban hosszú távú munkaviszonyom nem volt. A Munkaügyi Kirendeltség és a TÁMOP 1.1.2. projekt segítségével jelentkeztem CNC forgácsoló képzésre. Érdekelt a fémmegmunkálás, s úgy véltem, ennek a képzésnek a sikeres elvégzésével egy olyan szakmai tudásra tehetek szert, mellyel hosszú távon sikerül elhelyezkednem, ráadásul olyan területen melyben szívesen is tevékenykednék. Miután sikeresen elvégeztem a tanfolyamot, megpályáztam több a lakóhelyemhez közeli lehetőséget is. Végül a becsvölgyei CNC Zala üzeme vett fel. Itt töltöttem a képzés alatt a gyakorlati időmet, így a munkáltató megismerhette munkamorálomat és motiváltságomat. A képzés után 90 napos bérköltség támogatást kaptam, ennek lejárta után pedig bértámogatás keretén belül lettem foglalkoztatva.

Tóth Tamás

1998-ban szakmunkásképzőt végeztem, ahol sütőipari munkás szakképzettséget szereztem. 2012 októberében, az akkori munkaviszonyom megszűnése után vettem nyilvántartásba magam a Lenti Munkaügyi Kirendeltségen. Az ellátásom lejárta után sokat gondolkodtam a jövőmön, végül úgy döntöttem, hogy belevágok egy régi álmom megvalósításába, vállalkozásba kezdek. Mivel azonban anyagi helyzetem nem tette lehetővé önállóan beindítani az üzletet, megpályáztam a TÁMOP 1.1.2 projekt vállalkozóvá válási támogatását. Örülök, hogy belevágtam, hiszen jelenleg is a vállalkozásomból élek, és végre azt csinálhatom, ami a hobbim is egyben, motorokkal foglalkozok. Fő profilom az új és használt motorkerékpárok, alkatrészek értékesítése, szervizelése.

Nem bántam meg a döntésemet, hogy annak idején éltem a TÁMOP 1.1.2 program adta lehetőséggel, ezúton is szeretném megköszönni a támogatást.

Szigeti Máté

2009 júniusában vízvezeték- és központifűtés-szerelő szakképzettséget szereztem a Nagykanizsai Zsigmond Vilmos és Széchenyi István Szakképző Iskolában. Az iskola elvégzése után nem sikerült munkaviszonyt létesítenem. A sikertelen próbálkozások után kerestem fel a Letenyi Munkaügyi Kirendeltséget. Ragaszkodtam a szakmámhoz, így időnként egyszerűsített foglalkoztatásban dolgoztam egy vállalkozónál. Sajnos rá hosszú távon nem számíthattam. Közben múlt az idő és aktív korúak ellátására lettem jogosult. Egyre kilátástalanabbnak tűnt a helyzetem, tartós munkanélküli lettem. Aztán egy nap megtörtént a csoda! A kirendeltség képzettségemnek megfelelő munkahelyre közvetített. Nagyon megörültem a lehetőségnek. A TÁMOP 1.1.2.

keretében bértámogatással helyezkedtem el 2013.09.16-tól a BA-ZSA TERM. Kft-nél, jelenleg is itt dolgozom.

4 év próbálkozás után sikerült elhelyezkednem, nem szorulok szociális ellátásra. Köszönöm a Letenyei Kirendeltség segítségét, biztatását és a TÁMOP 1.1.2. bértámogatását.

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondunk köszönetet minden kollégának, hogy áldozatkész munkájukkal hozzájárultak a TÁMOP 1.1.2 program sikeres megvalósításához.

Európai Unió

Köszönjük továbbá valamennyi szervezetnek, munkáltatónak, hogy elősegítették a program eredményes megvalósítását.

